

Biljne zajednice - sintetske osobine

Fitocenološki snimak

Fitocenološki snimak predstavlja spisak biljnih vrsta u određenoj sastojini, pri čemu je za svaku vrstu obavezno određena kombinovana procena brojnosti i pokrovnosti, a često i procena sdruženosti ili socijalnosti. Prva i druga procena se međusobno odvajaju tačkom.

Za svaki fitocenološki snimak se zapisuju **opšti** i **ekološki podaci** o sastojini.

Opšti podaci su: broj ili šifra fitocenološkog snimka, lokalitet (što preciznije, po mogućnosti sa GPS koordinatama), površina snimljene sastojine, datum uzimanja snimka, ime i prezime osobe koja je napravila snimak.

Ekološki podaci su: nadmorska visina, ekspozicija, nagib terena, geološki sastav podloge, pedološki sastav podloge, spratovnost, opis vegetacije u okruženju i druge.

Fitocenološki snimak 1.

Lokalitet: Vlasinska visoravan - Murina dolina,

GPS: N 42°42'49,04" E 22°21'48,10"

Površina snimljene sastojine (P): 5 m²

Datum: 22.06.2001.

Nmv: 1200 m

Ekspozicija: SW

Nagib terena: 10%

Geološki sastav podloge: silikati

Pedološki sastav podloge: močvarno z.

Spratovnost: izraženi sprat visokih zeljastih i niskih zeljastih biljaka

Najas minor	1.3
Chara braunii	2.3
Utricularia vulgaris	1.1
Potamogeton pusilus	1.1
Potamogeton perfoliatus	+
Potamogeton gramineus	+
Elatine triandra	+

Analitička fitocenološka tabela

Analitička fitocenološka tabela

predstavlja skup fitocenoloških snimaka sastojina sličnog florističkog sastava, koji pripadaju istoj asocijaciji. Ona može da sadrži jedan fitocenološki snimak, ali je pouzdanost karakterizacije asocijacije veća ukoliko je broj snimaka veći.

Tabela se sastoji iz **zaglavlja** tabele i **popisa vrsta**.

Zaglavlje tabele sadrži naziv asocijacije i opšte i ekološke podatke o sastojinama.

Popis vrsta je skup svih vrsta koje se javljaju u svim sastojinama sa oznakama brojnosti, pokrovnosti i združenosti za svaku sastojinu ponaosob.

Fitocenološka tabela 1.

Asocijacija Najadeto-Charetum braunii

Broj snimka	1	2
Lokalitet	Vlasina	Vlasina
GPS N	42°42'49,04"	42°42'59,04"
E	22°21'48,10"	22°21'46,10"
Površina (P) in m ²	5	10
Datum	22.06.2001.	22.06.2001.
Nmv in m	1200	1200
Ekspozicija	SW	SE
Nagib terena in %	10	5
Geološki sastav podloge	silikati	silikati
Pedološki sastav podloge	muljevito dno	muljevito dno
<hr/>		
Najas minor	1.3	3.3
Chara braunii	2.3	1.2
Utricularia vulgaris	1.1	+
Potamogeton pusilus	1.1	1.1
Potamogeton perfoliatus	+	.
Potamogeton gramineus	+	+
Elatine triandra	+	.
Ranunculus aquatilis	.	+
Myriophyllum spicatum	.	+
Potamogeton obtusifolia	.	+

Sintetske osobine

Prisutnost i stalnost (konstantnost)

Upoređivanjem velikog broja pravilno razvijenih sastojina neke zajednice utvrđuje se učestalost prisutnosti neke biljne vrste u određenoj zajednici. Ova analiza se najuspješnije sprovodi na osnovu analitičke fitocenološke tabele.

Stepen prisutnosti (prezentnosti) pokazuje u procentima u koliko je istraživanih sastojina neke zajednice prisutna neka biljna vrsta.

Stalnost (konstantnost) vrsta predstavlja u koliko je ograničenih površina različitih sastojina jedne zajednice data vrsta stalna.

Prisutnost se odnosi na celu asocijaciju,

Stalnost na određenu površinu različitih sastojina

Učestalost na određene površine iste sastojine

Sintetske osobine

Prikazivanje stepena prisutnosti

Stepen prisutnosti (prezentnosti) se prikazuje petostepenom skalom po Braun-Blanquet-u:

- V - vrsta prisutna u 80-100% sastojina
- IV - vrsta prisutna u 60-80% sastojina
- III - vrsta prisutna u 40-60% sastojina
- II - vrsta prisutna u 20-40% sastojina
- I - vrsta prisutna u 1-20% sastojina

Sintetske i sinoptičke tabele

Sintetske osobine

Svojstvenost ili vezanost vrsta

Poznato je da su određene biljne vrste vezane za određene životne uslove. Kao što su određene vrste vezane za određeno stanište, tako su vezane i za određene biljne zajednice.

Asperula odorata i *Asarum europeum* rastu u šumama.

Leucanthemum vulgare, *Colchicum autumnale* i *Salvia pratensis* na livadama,

Trska, *Phragmites communis*, i rogoz, *Typha latifolia*, u močvarama

Drosera rotundifolia i mahovine iz roda *Sphagnum* na tresavama.

Drosera rotundifolia i *Sphagnum* sp.

Colchicum autumnale

Sintetske osobine

Svojstvenost ili vezanost vrsta

Karakteristične vrste

5= **isključive**; isključivo vezane za jednu zajednicu

4= **postojane**; jasno vezane za zajednicu ali ipak dolaze, iako ređe i u manjem obimu i u drugim zajednicama

3= **sklone**; vrste se pojavljuju u više zajednica obilno ali im očigledno pogoduje jedna zajednica

Pratilice

2= neodređene vrste bez određene vezanosti za zajednicu

Slučajne (Ostale vrste)

1 = tuđe; retke i slučajne primese iz drugih zajednica ili ostaci nekih zajednica koje su tu bile u prošlosti.

- ❑ **Karakterističan skup**- se sastoji sa jedne strane od svih vrsta koje su za datu asocijaciju svojstvene, a sa druge strane iz vrsta koje se u njoj odlikuju dvema najvišim stupnjevima prisutnosti.

